

De Jongenscode

René van Engelen
Fluvium
7 juni 2023

1

De Jongenscode

.....

- 1. Introductie
- 2. Nature / nurture
  - 1. Actiegericht
  - 2. Testosteron
  - 3. Brein
  - 4. Leren
  - 5. Sociaal-emotionele ontwikkeling
  - 6. Empathie
- 3. Jongens en maatschappij
- 4. Jongens en onderwijs
- 5. Onderwijs Jongensproof maken

2

.....

Welke woorden horen bij jongens?

Ga naar www.menti.com en vul de code in. Vul vier woorden in die jij vindt horen bij jongens. Druk daarna op submit.

3

Wat doe jij al?

- Ga naar www.menti.com, vul de code in en geef bij ieder punt aan in hoeverre dat punt op jou van toepassing is.

4

Jongetjes bouwen geweldige boomhut, gemeente sloop zonder waarschuwing

1. Introductie

Waarom verliezen de jongens?

De uitdaging voor jongens om met menta 31/03 oktober wat? (aanv. opzet)

En wat doen we met de jongens? Jongens haken af

lemand die om de grappen van jongens kan lachen zit al een heel stuk in de richting van begrip voor hun gedrag.
Angela Crott

Jongens en onderwijs: een ongelukkige combinatie.

Ze komen stuitend de pauze in, kunnen minder goed hun werk indelen en samenwerken.

Experimenteren met beter onderwijs voor jongens

WAAROM JONGENS OP SCHOOL SLECHTER PRESTEREN

5

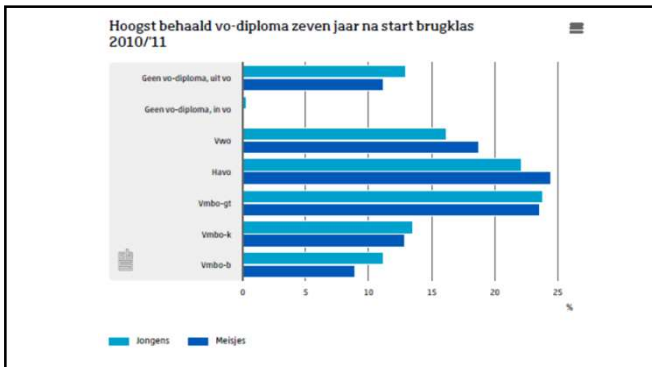

6

Meisjes gaan soepeler door het onderwijs

Jeugdzorg? Jongens vaker dan meisjes

Hoezo geen verschillen?

In 2017 is het aantal vrouwelijke CEO's gelijk gebleven: 6%

Meer mannen economisch zelfstandig

SBO: 3 x zoveel jongens

Jonge vrouwen verdienen meer

7

2. Nature or nurture?

Jelle Jolles

"En met het onderwijs van de laatste twintig jaar is het meisjesbrein in het voordeel. Samenwerken, discussiëren en presenteren: het sluit allemaal beter aan bij het talige, meer sociale meisjesbrein dan het motorische en visueel-ruimtelijk georiënteerde jongensbrein"

8

2.1 Actiegericht

- Jagers
- Bewegen en uitproberen is 'geprogrammeerd'
- Agressie als noodzaak
- Langdurige focus (is iets anders dan concentreren op school)

Kinderen vertonen het gedrag dat ze nodig hebben...

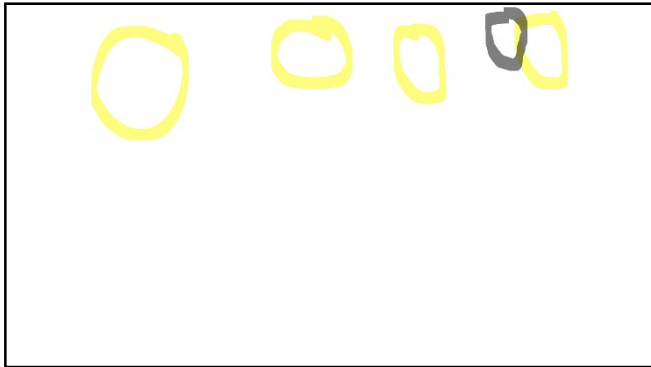

9

10

2.2 Testosteron

- Jongens/mannen 9x zoveel als vrouwen/meisjes
- Bijnier en teelballen
- Puberteit: testosterongehalte wordt 700 tot 800 keer zo hoog
- Bij baby's al zichtbaar
- Onoverwinnelijk!
- Testosteron: niet alleen het 'agressiehormoon', maar ook 'daadkrachthormoon'

11

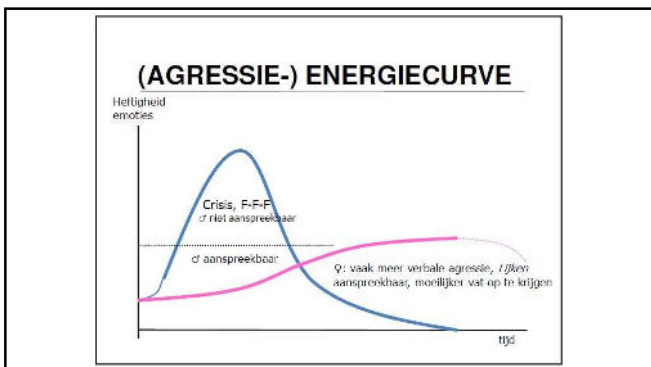

12

2.3 Brein

- Bij een individu is het niet eenvoudig om te bepalen of het om mannelijke of vrouwelijke hersenen of gedrag gaat.
- Iedereen heeft een uniek mozaïek van meer of minder mannelijke of vrouwelijke kenmerken.
- De variatie in seksuele differentiatie van hersensystemen is ook binnen één persoon dus groot.

• Dick Swaab

13

2.3 Brein

BOY

- anatomie en ontwikkeling j/m hetzelfde, wel 10% groter (net als andere organen)
- ontwikkelt zich anders onder andere onder invloed van testosteron en omgeving
- hersenen ontwikkelen zich wat later en minder sterke verbindingen links en rechts
- hersenstam kan meer transport van prikkelers aan (snellere reactie)
- Motoriekgebied is beter ontwikkeld (groter)
- meer bewegen, lichaam meer hersteltijd - stop modus, met name in het VO

GIRL

- anatomie en ontwikkeling j/m hetzelfde
- meer verbindingen linker en rechter hersenhelft – kunnen dan ook beter 'schakelen'
- taalontwikkeling beter
- beter in het bewust zijn en verwoorden van gevoelens
- doorbloeding hersenen is stukken beter
- peuters/kleuters: brein nog lang niet af, bij meisjes gaat dit sneller

---

14

2.4 Leren door ervaren, lijf, spelen, doen, experimenteren

- Dopamine / neurotransmitter
- ADHD en het Florida onderzoek onder jongens van 8-12 jaar
- Voorkeursstrategie 'leren door doen'
- Jongens: taal 1 jaar minder ver start basisschool → risico ontwikkeling fixed mindset
- Experimenteren
- Kinetisch leren
- Competitie

15

—
Broederschap

BROEDERSCHAPVOX-KLASSEN
 Broederschap: Van vmbo-basis tot vwo in één klas – en wat er dan gebeurt
 Volkskrant 8 maart 2019

16

2.5 Sociale en emotionele ontwikkeling

- M: taliger in relaties
- J: meer fysiek en afmeten aan de ander (bijvoorbeeld stoelen)
- J: in groepen
- M: de hartsvriendin
- (veel) regels vooraf – werken niet – leren door doen, rode draad
- Jongenscode versus maatschappelijke verwachting

17

2.6 Empathie-a en -g (Martine Delfos)

Empathie -a

- Is beter ontwikkeld bij vrouwen.
- Aanvoelen wat er in een ander omgaat
- Meisjes en vrouwen zijn in sociale situaties (bijvoorbeeld op het schoolplein) beter in het aanvoelen wat er in een ander omgaat.

Empathie -g

- Is beter ontwikkeld bij mannen.
- Gevaar onderkennen
- Jongens en mannen kunnen bijvoorbeeld op het schoolplein beter inschatten wat gevaar is.

18

---

3. Jongens en maatschappij

Maarten van Rossem

"De moderne jonge vrouw is een waar wonderproduct van het enorme emancipatieproces dat zich de afgelopen halve eeuw heeft voltrokken. Er is in feite een heel nieuw onderdeel van de mensheid bij gekomen: de zelfbewuste, zelfstandige vrouw."

19

---

4. Jongens en school: een ongelukkige combinatie

<p>Jongens</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jongens zijn doeners en zijn actiegericht • Jongens zijn minder taalgericht (communiceren meer lichamelijk) • Jongens zijn competitief. • Jongens vinden duidelijkheid prettig ('al dat gepraat') • Jongens vinden meer ruimte voor fysiek en actiegericht prettig (de juf moet 'niet zo zeuren') • Jongens houden van humor, vooral de wat directere vorm. • Jongens hebben behoefte aan mannelijke voorbeelden om zich heen om zich een mannelijke identiteit te kunnen vormen. 	<p>Onderwijs (en thuis???)</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het onderwijs wordt stil zitten en rust gewaardeerd. • Onderwijs is sterk taalgericht. • Onderwijs is weinig competitief. • In het onderwijs wordt vaak het 'overlegmodel' gehanteerd. • Er wordt vaak strak op de huid gezeten als het gaat om fysiek en actiegericht gedrag ('dat mag niet'). • In het onderwijs werken veel vrouwen. Zij hebben minder 'mannenhumor'. • In het onderwijs werken veel vrouwen. Er zijn inmiddels complete scholen zonder man.
---	--

20

---

5. Onderwijs: zo doe je dat met jongens!
Een paar opties...

- Begrens en structureer
- Competitie
- Humor
- Schone lei

21

Jongensproof onderwijs

- Leren door doen!
- Praktijkvakken
- Proefondervindelijk verkennen
- Experimenteren
- Onderzoeken
- Leren met je handen
- Spelen
- Ervaren / fysiek leren
- Enzovoort...

22

Onderwijs: zo doe je dat met jongens!

Nog een paar opties...

- Taalontwikkeling
- Visualiseer
- Proces beoordelen
- Kleuterjongen: grote motoriek, spektakel, energie, beweeg!!

23

Zelf aan de slag...

24

Vragen?

Voor alle uitgewerkte opties om je onderwijs meer jongensproof te maken: Zie 'De Jongenscode – Zó geef je les aan jongens!'

25

DE JONGENS
CODE!
ZÓ GEEF JE LES AAN JONGENS!

Meer lezen, kijken, leren?

26
